

RETSHJÆLPEN
KØBENHAVNS RETSHJÆLP
GRUNDLAGT 1885

Retsbureauets kontorer ligger på første- og anden salen i Københavns Kommunes ejendom på hjørnet af H.C. Andersens Boulevard og Stormgade.

BERETNING

2014

Retshjælpen

Københavns Retshjælp

Stormgade 20, 1. sal
1585 København V

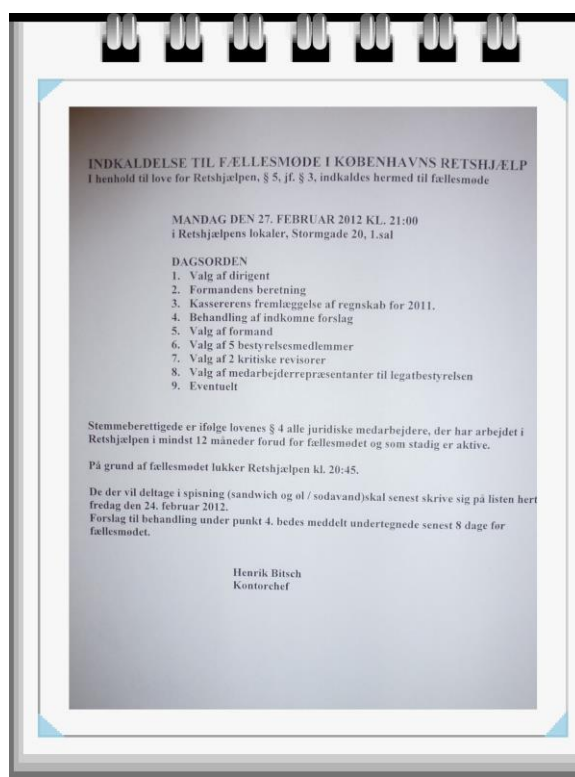
Åbent mandag – torsdag kl. 19 – 21
Fredag kl. 19 - 20

RETSHJÆLPENS FORMÅL

Københavns Retshjælp er grundlagt i 1885 og fejrede således i 2010 sit 125 års jubilæum. Retshjælpens formål har grundlæggende ikke ændret sig. Institutionens oprindelige navn var ”**Studentersamfundets Retshjælp for Ubemidlede**”. Trods navneskifte i 1979 er det fortsat Retshjælpens formål at tilbyde juridisk bistand til personer, der ikke kan betale for sådan bistand på normale vilkår.

RETSHJÆLPENS STRUKTUR

Retshjælpen er organiseret som en forening med en generalforsamling, kaldet ”fællesmødet”, på hvilket alle juridiske medarbejdere, der har arbejdet i Retshjælpen i 12 måneder forinden, har stemmeret. Der vælges en bestyrelse på 6 medlemmer, der kan suppleres af op til 3 yderligere medlemmer efter bestyrelsens egen bestemmelse. Den nuværende bestyrelse omfatter 9 medlemmer. Retshjælpens administrative ledelse varetages af kontorchefen.

Sagsbehandlingen ledes af to fuldmægtige på hver aften, hvor Retshjælpen har åben. Fuldmægtigene, der alle er rutinerede jurister, gennemser og overrefererer de skrivelser og dokumenter, som udfærdiges af de øvrige juridiske medarbejdere.

Den væsentligste arbejdsbyrde bæres af de mange frivillige, ulønnede medarbejdere, ca. halvdelen færdiguddannede jurister og ca. halvdelen studerende, der møder en aften om ugen omkring kl. 18:30-19, og arbejder til alle klienter er ekspederet. Dette kan undertiden vare til kl. 22:30 - 23.

Retshjælpen kan til stadighed glæde sig over, at institutionen anses for en attraktiv arbejdsplads blandt yngre kandidater og studerende, til trods for, at arbejdet ikke er lønnet og finder sted om aftenen. Der er således fortsat stor tilstrømning af interesserede yngre jurister. Da Retshjælpen i efteråret 2013 kunne udvide sine lokaler med tre nye kontorer, blev det muligt at antage væsentlig flere af de interesserede. Det bidrager formentlig til interessen for arbejdet, at der oftest er et godt kammeratskab mellem medarbejderne på de enkelte aftener, og at mange derfor ser frem til at mødes i Retshjælpen den ene aften om ugen.

HVEM KAN FÅ HJÆLP

Betingelserne for at få gratis juridisk bistand i Retshjælpen er som udgangspunkt, at klienten ikke har en årsindtægt, der overstiger de beløbsgrænser, der gælder for ansøgning om fri proces. Bekendtgørelsen om offentlig retshjælp fra 2014 inddeler retshjælp i tre trin efter sagens og retshjælpens omfang og fastslår, at alle borgere principielt har ret til helt grundlæggende mundtlig rådgivning (trin 1). De områder, hvor Retshjælpen kun yder begrænset rådgivning, er følgende

- Hvor den radsøgende er erhvervsdrivende og spørgsmålet er af overvejende erhvervsmæssig karakter.
- Hvor den pågældende er sigtet eller tiltalt i en offentlig straffesag
- Hvis der er tale om en injuriersag.

Som det vil fremgå af denne beretning, er arbejdsområdet for Retshjælpen overvejende visse privatretlige forhold såsom lejeret og familieretlige tvister, samt desuden i vidt omfang sager vedrørende udlændingeloven og dertil relaterede områder.

Grænserne for fri proces var i 2014 en bruttoindtægt, der for enlige ikke måtte overstige 299.000 kr., for par 380.000 kr. Der tillagdes yderligere 52.000 kr. for hvert barn under 18 år, som ansøgeren forsøger. For 2015 er grænserne ændret til henholdsvis kr. 304.000, 386.000 og 53.000

HVORDAN FÅR MAN RETSHJÆLP?

Retshjælpen er åben for personlig henvendelse på alle hverdagsaftner. Mandag – torsdag er åbningstiden fra kl.19-21 og fredag kl. 19-20. Lokalerne åbnes kl. 18:30 og klienter kan således få et ekspeditionsnummer fra dette tidspunkt. Sagsbehandlingen påbegyndes normalt kl.19. På enkelte aftener lukkes Retshjælpen tidligt, eksempelvis ved afholdelse af interne kurser.

Retshjælpen holder lukket når der er valg, samt onsdag før Skærtorsdag, fredag efter Kristi Himmelfartsdag, 1. maj, Grundlovsdag, Sankt Hans Aften og mellem Jul og Nytår.

I åbningstiden kan Retshjælpen kontaktes på **33 11 06 78**. Der findes endvidere en hjemmeside med oplysninger, www.retshjaelpen.dk

RETSHJÆLPENS VIRKSOMHED I 2014.

I løbet af 240 åbningsdage er der i Retshjælpen mødt i alt 11,248 radsøgende, hvoraf godt halvdel var nye. 5227 henvendte sig telefonisk i åbningstiden for at få juridisk rådgivning; disse tal dækker såvel nye henvendelser som henvendelser i verserende sager. Desuden er modtaget 6252 breve, og Retshjælpen har selv afsendt 11 977 breve; begge dele dækker såvel korrespondance med radsøgende som med modparter. Ved årets begyndelse var i alt tilknyttet 146 ulønnede jurister og jurastuderende til Retshjælpen. Ved årets udgang var antallet øget til 180, der i årets løb har leveret en samlet indsats på i alt 5567 ”mødeaftener”.

Retshjælpens ”ambulancetjeneste”, der efter anmodning besøger radsøgende, der af helbredsmæssige grunde ikke selv kan komme i Retshjælpen, har i 2014 haft 10 nye radsøgende, og der i alt aflagt 10 hjemmebesøg.

Der er i alt åbnet 4553 sager i 2014, hvilket er en stigning på 3 % i forhold til foregående år. Antallet af sager har været jævnt stigende i talt med den øvrige aktivitet gennem de seneste år. Det bemærkes, at den telefoniske rådgivning ikke er indeholdt heri, da der normalt ikke sker særskilt registrering heraf. Af oversigten Daglig aktivitet 2007 – 2014 ses i øvrigt, at antallet af åbnede sager er noget mindre end antallet af fremmødte ”nye radsøgende”. Årsagen hertil er, at rådgiverne undertiden undlader at oprette en sag i Retshjælpens elektroniske sagsstyringssystem ved ukompliceret rådgivning. Henset bl.a. til Civilstyrelsens skærpede krav til dokumentation af aktiviteten er behov for registrering nu indskærpet.

Et betydeligt antal af henvendelserne til Retshjælpen kan afsluttes med rådgivning samme dag. Men et stort antal sager kræver behandling over længere tid – enkelte i helt op til 5 år. Og nogle må henvises til en af Retshjælpens 3 faste advokater. I 2014 var der tale om i alt 44 sager, som vurderedes at kunne kræve iværksættelse af egentlige retsskridt ved advokat; hvilket er noget færre end sidste år. Hertil kommer 28 sager, der i henhold til den reglerne om småsager kunne anlægges ved domstolene uden medvirken af advokater.

Retshjælpens registrering har hidtil ikke været indrettet på statistisk opgørelse af sagernes kompleksitet, og det var henset til bl.a. begrænsninger i den benyttede software ikke umiddelbart muligt at efterkomme Civilstyrelsens ønske om for årets anden halvdel at opgøre rådgivningen fordelt på kategori 1, 2 og 3. Som en nødløsning er der efterfølgende foretaget en vurdering af ca 30 % af sager afsluttet i perioden 1 juli – 31 december 2014. Med denne stikprøveundersøgelse kan det med stor sandsynlighed konkluderes, at fordelingen på rådgivningskategorier i årets andet halvår er ca. 50 % på Trin 1, ca. 35 % på Trin 2 og ca. 3 % på Trin 3, idet de resterende henvendelser enten ikke kan klassificeres, eller falder uden for retshjælpsbekendtgørelsen. Det bemærkes, at så vidt muligt enhver henvendelse registreres indledningsvis, da klienten normalt skal oplyse navn, adresse m.v.

Retshjælpens IT-system er nu modificeret, således at alle rådgivninger fra årsskiftet vil kunne opgøres på de af Civilstyrelsen ønskede 3 rådgivningstrin.

Detaljerede oplysninger om Retshjælpens virksomhed fremgår af tabellerne side 9 og 10. Generelt kan nævnes, at søgningen har været jævnt voksende i de senere år. Det har givet lange ventetider for de radsøgende de fleste aftener, og lange arbejdsaftener for rådgiverne. Med velvillig bistand fra Københavns Kommune fik Retshjælpen i slutningen af 2013 mulighed for at åbne 3 nye rådgivningsværelser hvorved kapaciteten er øget med 25 %. Desværre er antallet af frivillige jurister og jurastuderende tilknyttet Retshjælpen og antallet af deres ”mødedage” kun øget med 14,5 % i forhold til foregående år. Udvidelsen har derfor ikke forkortet hverken ventetiden for radsøgende eller arbejdstiden for rådgiverne så meget som håbet.

VEDLIGEHOJDELSE AF DEN FAGLIGE STANDARD

De større advokatfirmaer i København har også i 2014 været hjælpsomme over for Retshjælpen ved at stille kursuslokaler og forplejning til rådighed for heldagsarrangementer med op til 70 - 80 deltagere. I 2014 har Retshjælpen således kunnet afholde kursus i småsagsproces hos Horten og i udlændingeret hos Bech -Bruun.

Retshjælpen håber fortsat på de større advokatfirmaers velvilje til at stille faciliteter og undervisere til rådighed for større kurser for Retshjælpens medarbejdere.

Udover kursusaktiviteten anvendes betydelige midler på faglitteratur, særligt on - line lovsamlinger og domssamlinger.

ANDRE BEGIVENHEDER I RETSHJÆLPEN

Den juridiske afdeling hos ISS International blev kåret til "Årets Virksomhedsjurist" og modtog i denne anledning en pris på 75.000 kr. Prisen lod ISS, der også i 2013 var en stor støtte for Rettshjælpen, venligt gå videre til Rettshjælpen. På billedet overrækker ISS' juridiske direktør, Bjørn Raasteen, (tv.), checken til advokat Tobias Steinø fra Rettshjælpen's bestyrelse.

Nye lokaler

De i beretningen for 2013 omtalte nye lokaler på 2. sal i Stormgade 20 er i løbet af 2014 blevet færdigindrettede, således at de nu fuldt ud er udstyret som 1. salen. Udvidelsen af Rettshjælpen ved overtagelse af de ekstra lokaler har udover de 3 nye rådgivningsværelser givet mulighed for etablering af et velegnet lokale til administration og møder, samt et lokale, der er egnet til mindre kursusarrangementer, idet det kan rumme ca 45 personer.

TV optagelser i Rettshjælpen

Sidste års TV-serie med optagelser om frivilliges juridiske rådgivning fortsatte i vinteren 2014 med en serie optagelser fra Københavns Rettshjælp. Disse TV-udsendelser har utvivlsomt været medvirkende til den øgede søgning i 2014.

BEMÆRKESESVÆRDIGE SAGER

Erstatning for tvangsfiksering.

Det lykkedes i 2014 for Retshjælpen at opnå, at en person, der havde været tilbageholdt i det psykiatriske system, fik tildelt erstatning fra den ansvarlige region for ulovlig tvangsfiksering. Sagen gav anledning til nogen medieinteresse, da der ikke har været mange lignende tilfælde.

Erstatning for fald på fortov.

Retshjælpen har fra 2011 til 2014 bistået en klient, der faldt på et fortov på grund af en niveauforskel mellem to fliser. Faldet medførte et brud på albuebenet. Beklageligvis blev klienten efterfølgende fejlbehandlet ved en for stram gipsbandagering. Efter at Patientforsikringen havde anerkendt, at der var sket en fejlbehandling, der havde udløst en neurologisk skade, har Retshjælpen i de forløbne år opnået, at klienten har fået tilkendt over 1 million kr. i samlede erstatnings- og godtgørelsesbeløb. Baggrunden herfor er selvfølgelig den beklagelige, at klienten både har pådraget sig varigt mén og en betydelig nedsettelse af erhvervsevnen, der dog ikke udelukkende kunne henføres til faldet eller den efterfølgende fejlbehandling

Væggelus i et lejemål.

En af Retshjælpens faste advokater førte i 2014 en sag ved retten i Glostrup for en klient, der havde væggelus i sit lejemål. Udlejeren havde flere gange forsøgt at fjerne disse, men det lykkedes ikke før efter længere tid. Retten fandt, at udlejeren, der havde bevisbyrden for at væggelusene skyldtes lejeren, ikke havde løftet denne bevisbyrde og at det havde taget for lang tid at få fjernet angrebene af væggelus. Retshjælpens klient fik derfor tilbagebetalt ca. 1½ års husleje.

Sag for Højesteret

En sag, der var startet i Retshjælpen, og som vedrørte en klient der blev krævet sat ud af sit lejemål, blev behandlet af Højesteret efter at fogedretten og landsretten var kommet til to forskellige resultater. Udlejeren havde skiftet bank, men lejeren blev ved med at betale til den gamle konto, da han ikke havde bemærket oplysningen på opkrævningen om nyt betalingssted. Udlejeren krævede derefter lejeren udsat på grund af betalingsmisligholdelse. Fogedretten nægtede at udsætte lejeren, men landsretten gav udlejer medhold, da landsretten mente, at lejeren burde have været opmærksom på oplysningen. Retshjælpens faste advokat fik tilladelse til at indbringe sagen for Højesteret, der stadfæstede fogedrettens afgørelse, da Højesteret mente, at udlejer ikke havde gjort tilstrækkelig klart opmærksom på, at betalingen skulle ske til et nyt betalingssted.

RETSHJÆLPENS ØKONOMI

Retshjælpens økonomi har i 2014 som tidligere været baseret på de tilskud, som Retshjælpen modtager fra Civilstyrelsen og som er en del af bevillingen til retshjælpspuljen, der fastsættes af Folketinget. Varelotteriet har endvidere i 2014 fortsat sin støtte til Retshjælpen, der nu i mere end 50 år har modtaget støtte fra dette. Retshjælpen modtager endvidere bidrag fra Justitsministeriets andel af Landbrugs- og lotteriets overskud.

En meget væsentlig støtte ydes desuden af Københavns Kommune, der stiller lokalerne i Stormgade 20, nu ialt over 600 m², til Retshjælpens rådighed mod en beskedent omkostningsdækning, men uden betaling af markedsleje. Retshjælpens økonomi har i 2014 været tilfredsstillende i forhold til de behov for nyanskaffelser m.v., som der har været.

RETSHJÆLPENS LEDELSE

Fællesmøde i Retshjælpen

På fællesmødet 24. februar 2014 valgtes følgende bestyrelse:

Eva Smith, professor dr. jur. (formand)
Kristian Weber, advokatfuldmægtig
Mai-Brit Campos Nielsen, cand. jur.
Kirstine Rosendahl Poulsen, cand. jur.
Sophia Tarrow, ph. d. studerende
Rasmus Moth, fuldmægtig, cand jur.

Bestyrelsen har i medfør af lovenes § 5 suppleret sig med yderligere følgende medlemmer:

Søren Axelsen, byretspræsident
Torben Jensen, generalsekretær
Tobias Steinø, advokat.

Revisionen varetages uændret af Deloitte, samt af de to kritiske revisorer advokat Asger Larsen og dommer Torben Hvid.

TAK TIL VORE BIDRAGYDERE

Retshjælpens bestyrelse retter en varm tak til ISS International, Varelotteriet, Landbrugs-
lotteriet og Københavns Kommune for deres støtte til Retshjælpens arbejde.

KØBENHAVN, FEBRUAR 2015

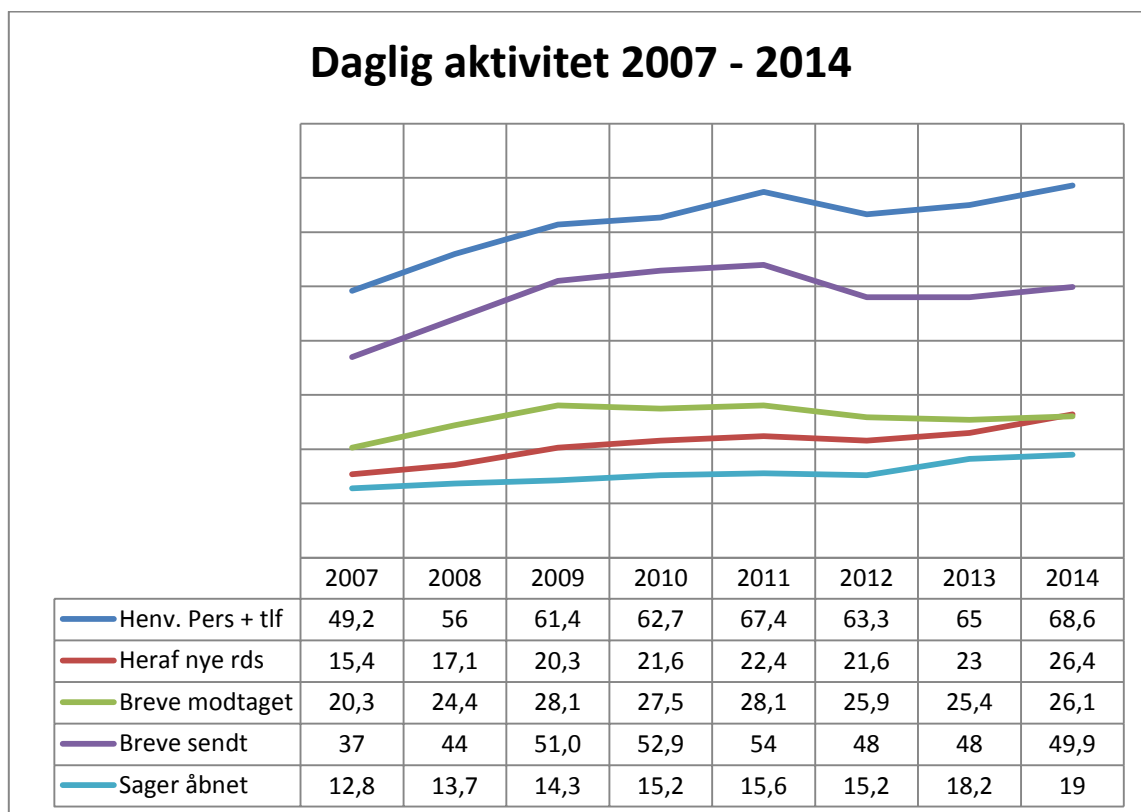
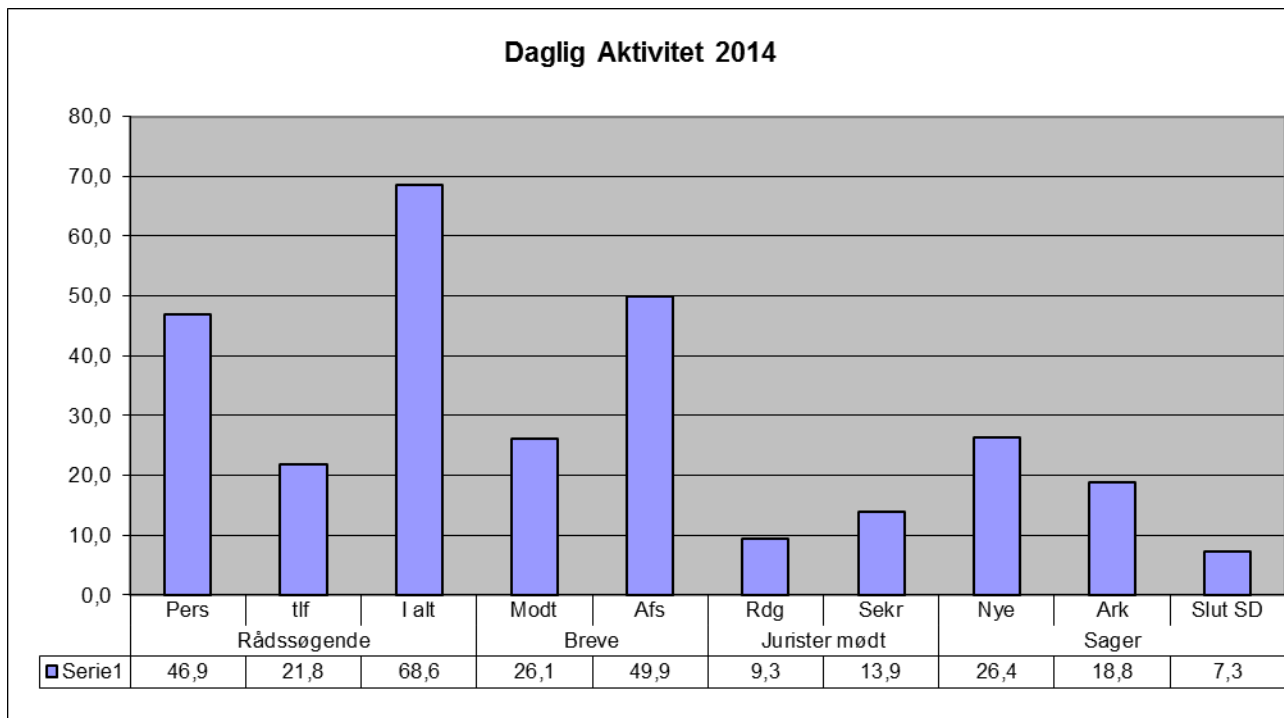
BESTYRELSEN FOR KØBENHAVNS RETSHJÆLP

Eva Smith, formand Kristian Weber Mai-Brit Campos Nielsen Kirstine Rosendahl Poulsen

Sophia Tarrow Rasmus Moth Søren Axelsen Torben Jensen Tobias Steinø

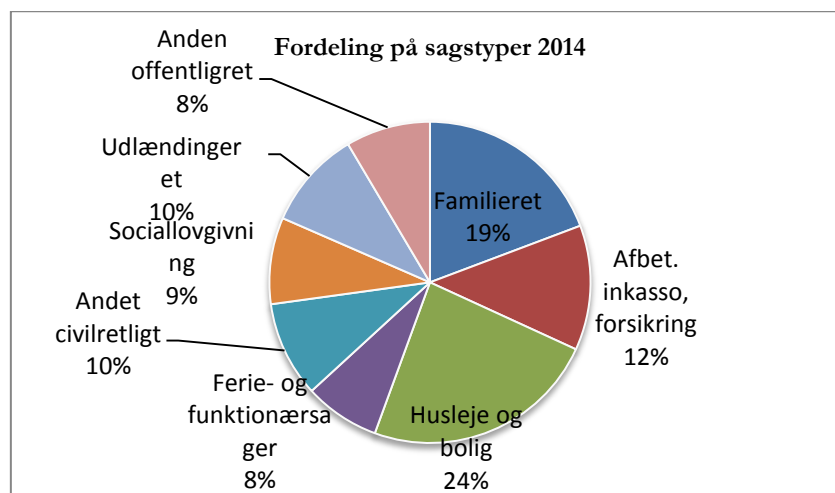

Bilag: TABELLER OG OVERSIGTER OVER RETSHJÆLPENS VIRKE.

Sagstyper behandlet i Københavns Retsbistand 2007 - 2014

Sagstype	Sager i % af alle registrerede sager								Antal sager i alt							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ikke tildelt	2,4	2,9	4,2	4,7	3,4	2,7	2,9	4,0	75	99	142	172	130	100	127	182
Forældremyndighed/samkvem	3,3	3,1	3,0	3,2	2,5	2,6	3,1	2,9	101	106	100	116	98	96	136	132
Faderskabssager	0,2	0,3	0,2	0,2	0,4	0,2	0,2	0,3	7	11	7	6	14	7	9	13
Separation og skilsmisse	5,2	4,0	4,6	4,7	3,9	5,1	4,7	4,2	162	137	155	173	149	190	206	193
Underholdsbidrag	0,4	0,3	0,5	0,4	0,4	0,6	0,3	0,5	12	11	16	14	14	21	15	23
Ægtepagt	0,6	0,5	0,7	0,5	0,5	0,5	0,3	0,6	20	17	25	18	19	18	15	26
Testamente	2,4	2,4	2,0	2,3	2,3	1,5	1,6	1,6	76	81	67	83	87	55	71	72
Bodeling, arve- og skifteforh.	3,4	3,2	3,1	2,7	3,1	3,8	3,4	3,7	106	110	105	100	116	143	150	170
Andre familieretlige sager	2,1	2,1	2,3	2,1	2,2	2,5	2,4	2,3	65	71	77	78	85	92	107	106
Familieretlige sager i alt	20,0	18,8	20,6	20,7	18,8	19,4	19,0	20,1	624	643	694	760	712	722	836	917
Afbetaling	1,2	1,4	1,5	1,1	1,1	1,0	1,0	0,8	37	47	51	40	42	39	42	37
Inkasso	13,8	12,5	11,5	10,8	10,8	11,6	9,2	10,2	430	423	388	395	407	434	405	463
Forsikringsforhold	1,9	2,3	2,0	2,5	2,6	2,7	2,2	2,6	58	77	68	91	99	102	95	120
Husleje- og boligsager	21,3	19,9	20,5	20,7	22,7	22,8	23,4	25,2	666	678	696	763	860	855	1038	1153
Funktionærsager	2,5	2,4	2,6	2,4	1,7	1,8	1,9	1,5	79	82	87	90	64	66	82	69
Andre ansættelsesforhold	4,2	5,4	5,3	5	4,7	6,4	5,3	5,2	131	182	178	182	179	238	233	237
Feriespørgsmål	0,2	0,3	0,3	0,5	0,3	0,3	0,3	0,4	7	10	10	18	10	11	15	18
Erstatning u.f. kontrakt	6,0	4,9	4,4	4,3	4,4	3,3	3,2	3,7	185	167	149	158	166	123	143	168
Gældssanering	1,7	2,1	2,3	1,7	1,3	1,2	1,3	0,9	54	72	78	64	51	46	58	42
Andre civilretlige sager	4,8	5,3	4,9	5,2	6,2	4,7	5,0	4,9	149	178	166	191	233	175	219	223
Civilretlige sager i alt	57,6	56,5	55,3	54,2	55,8	55,8	52,8	55,4	1796	1916	1871	1992	2111	2089	2330	2530
Patientklage	1,0	1,0	1,2	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	30	34	41	39	44	49	61	67
Skattesager	1,1	0,8	0,8	1,3	1,4	1,5	1,5	1,6	33	26	28	49	54	56	64	74
Sociallovgivning	7,8	9,6	8,6	8,0	8,9	8,3	8,4	7	241	326	291	293	338	309	372	321
Opholdstilladelser/indfødsret	7,1	8,1	6,9	8,3	7,6	7,7	9,8	7,8	222	273	232	305	288	286	432	355
Straffesager	1,8	1,6	1,5	1,7	1,5	2,1	3,1	2,2	57	54	50	62	57	79	137	98
Andre offentlige sager	3,3	3,5	4,9	4,1	4,6	3,7	4,0	4,2	102	117	164	152	175	139	178	191
Offentretlige sager i alt	22,1	24,6	23,9	24,5	25,2	24,6	28,2	24,3	685	830	806	900	956	918	1244	1106
Sager indgået i året									3105	3389	3371	3652	3779	3729	4410	4553

*Rets hjælpen har åbent i Stormgade 20, 1 sal,
mandag til torsdag 1830-21, fredag 1830 – 20.*